

PROCEDURA OPERAȚIONALĂ
CERTIFICAREA
MATERIALULUI SĂDITOR FRUCTIFER

Cod: PO – 01/03
Editia 1
Revizia 0
Ex. nr. 19
Pagina 1 din 37

DIFUZARE A DOCUMENTULUI

CERTIFICAREA
MATERIALULUI SĂDITOR FRUCTIFER

COD: PO – 01/03

LISTA DE CONTROL A EDIȚIEI / REVIZIEI

Nr.crt.	Pag.	Capitol / Subcapitol	Descrierea modificării	Data / Revizia	Observații
1.					
2.					
3.					

AVIZĂRI / APROBĂRI

	Elaborat	Verificat/Avizat	Aprobat
Nume:	Oleg TÎRSÎNĂ	Petru PAȘA	Ion SULA
Funcția:	Șeful secției culturi agricole, Direcția Control Semincer, Responsabil de certificarea materialului săditor	Șeful Direcției Controlul Calității și Sisteme de calitate, Responsabil de managementul calității	Director general ANSA
Data:	21.07.2014	28.07.2014	
Semnătura:			04.08.2014

PROCEDURA OPERAȚIONALĂ
**CERTIFICAREA
MATERIALULUI SĂDITOR FRUCTIFER**

Cod: PO – 01/03

Ediția 1

Revizia 0

Ex. nr. 20

Pagina 2 din 37

LISTA DE DIFUZARE A DOCUMENTULUI

Ex nr.	Compartiment	Responsabil - funcție	Nume prenume	Data primirii	Semnătura primit	Data retragerii	Semnătura eliberat
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							
11.							
12.							
13.							
14.							
15.							
16.							
17.							
18.							
19.							
20.							
21.							
22.							
23.							
24.							
25.							
26.							
27.							
28.							
29.							
30.							
31.							
32.							
33.							
34.							
35.							
36.							
37.							
38.							

	PROCEDURA OPERAȚIONALĂ	Cod: PO – 01/03
	CERTIFICAREA	Ediția 1
	MATERIALULUI SĂDITOR FRUCTIFER	Revizia 0
		Ex. nr. 20
		Pagina 3 din 37

CUPRINSUL

	<i>pag</i>
1. SCOPUL	5
2. DOMENIU DE APLICARE	5
3. DEFINIȚII ȘI ABREVIERI	5
3.1. Abrevieri	5
3.2. Definiții	5
4. DOCUMENTELE DE REFERINȚĂ	6
5. RESPONSABILITĂȚI	6
5.1. Responsabilitatea Direcției Control Semincer	6
5.1. Responsabilitatea inspectorilor teritoriali ANSA	6
5.2. Responsabilitatea producătorilor	6
6. PROCEDURA	6
6.1. AUTORIZAREA PRODUCĂTORILOR	5
6.1.1. Condiții obligatorii pentru a accede la certificare	6
6.1.2. Procedura de înregistrare a producătorilor	7
6.1.3. Controalele efectuate la agenții economici	7
6.2. PARTICULARITĂȚILE CERTIFICĂRII MATERIALULUI SĂDITOR	8
6.2.1. Reperele esențiale ale certificării	8
6.2.2. Tipuri de certificare	9
6.2.3. Formularele utilizate în procesul de certificare	10
6.3. ÎNSCRIEREA CULTURILOR LA CERTIFICARE	11
6.3.1. Înregistrarea plantațiilor-mamă	11
6.3.2. Admiterea culturii la certificare	11
6.4. INSPECȚIA ÎN CÂMP	12
6.4.1. Precizări privind planificarea inspecțiilor	12
6.4.2. Pregătirea inspectorului pentru efectuarea inspecțiilor în câmp	12
6.4.3. Efectuarea inspecției în câmp	13
6.4.3.1. Obiectivele de control în plantațiile-mamă	14
6.4.3.2. Obiectivele de control în câmpurile de formare	17
6.4.4. Finalizarea inspecției în câmp	19
6.4.4.1. Încadrarea culturii	19
6.4.4.2. Întocmirea Documentului de inspecție în câmp	19
6.4.4.3. Respingerea culturii de la certificare. Re-inspecția	19
6.5. CERTIFICAREA FINALĂ A MATERIALULUI DE ÎNMULȚIRE ȘI PLANTARE FRUCTIFER	19
6.5.1. Solicitarea etichetelor oficiale	20
6.5.2. Etichetarea materialului săditor	21

PROCEDURA OPERAȚIONALĂ
**CERTIFICAREA
MATERIALULUI SĂDITOR FRUCTIFER**

Cod: PO – 01/03

Ediția 1

Revizia 0

Ex. nr. 20

Pagina 4 din 37

6.5.3. Verificarea calității materialului săditor în vederea certificării finale	20
6.5.4. Stabilirea deciziei privind certificarea finală a materialului	21
6.5.5. Eliberarea documentului final	21
6.6. CONTROLUL COMERCIALIZĂRII MATERIALULUI SĂDITOR	22
7. ÎNREGISTRĂRI	22
7.1. Registrul Agenților economici înregistrați pentru producerea, prelucrarea și comercializarea semințelor	22
7.2. Registrul Plantațiilor-mamă	22
7.3. Registrul Declarațiilor de multiplicare	22
7.4. Programul anual al inspecțiilor în câmp	22
7.5. Registrul Documentelor de inspecție în câmp	22
7.6. Registrul de evidență a numerelor de serie și intervalelor de etichete	22
7.7. Registrul Certificatelor de valoare biologică	22
7.8. Registrul controalelor efectuate la agenții economici	22
8. ANEXE	22
Anexa 1	23
Anexa 2	24
Anexa 3	25
Anexa 4	26
Anexa 5	27
Anexa 6	28
Anexa 7	29
Anexa 8	30
Anexa 9	31
Anexa 10	32
Anexa 11	33
Anexa 12	34
Anexa 13	35
Anexa 14	36
Anexa 15	37

1. SCOP

PROCEDURA OPERAȚIONALĂ

**CERTIFICAREA
MATERIALULUI SĂDITOR FRUCTIFER**

Cod: PO – 01/03

Ediția 1

Revizia 0

Ex. nr. 20

Pagina 5 din 37

Prezenta procedură are ca scop stabilirea modalităților specifice de lucru la certificarea materialului de înmulțire și săditor fructifer.

2. DOMENIU DE APLICARE

Procedura se aplică la certificarea producției pepinierii pomicele și se referă la confirmarea autenticității materialului săditor fructifer și a gradului său de puritate varietală, a stării fitosanitare și a integrității fiziologice a plantelor, prin intermediul inspectorilor antrenați în inspecțiile și controalele realizate pe procesul de producție în unitatea economică.

Procedura de față constituie un set de repere precizând modul de lucru la înscrierea culturilor la multiplicare, metoda inspecțiilor și a controalelor la producere și comercializare, completarea formularelor, numerotarea acestora ș.a. Experiența acumulată de inspectorii la aplicarea prevederilor procedurii de față în activitatea lor practică va servi pentru actualizări și completări ulterioare.

3. DEFINIȚII ȘI ABREVIERI

3.1. ABREVIERI

ANSA - Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor;

DCS - Direcția Control Semincer ANSA;

DTSA - Direcția Teritorială pentru Siguranța Alimentelor.

3.2. DEFINIȚII

În sensul prezentei proceduri, noțiunile de mai jos se vor înțelege după cum urmează:

autoritate de certificare – organism oficial responsabil de efectuarea inspecțiilor și controalelor oficiale în pepinieră în vederea certificării materialului săditor

material de înmulțire – semințe, părți ale plantelor și orice material vegetal, inclusiv portaltoi, destinate înmulțirii și producției de plante fructifere

material săditor – plante destinate plantării sau replantării, în urma comercializării lor

producători – orice persoană fizică sau juridică care desfășoară la nivel profesional cel puțin una din următoarele activități legate de materialul de înmulțire sau plantare fructifer: reproducerea, producerea, păstrarea și/ sau tratarea, importul și comercializarea

program anual al inspecțiilor în câmp – un tabel întocmit în fiecare an de către inspectorul DTSA în temeiul declarațiilor privind materialul săditor multiplicat remise de către MP și care conține numele producătorului, culturile care urmează a fi inspectate și data la care este preconizată realizarea inspecției în vederea autorizării comercializării

certificare – verificarea respectării cerințelor la producerea materialului săditor de către micii producători și emiterea unui document autentificat prin semnătură și ștampilă care autorizează comercializarea.

PROCEDURA OPERAȚIONALĂ

**CERTIFICAREA
MATERIALULUI SĂDITOR FRUCTIFER**

Cod: PO – 01/03

Ediția 1

Revizia 0

Ex. nr. 20

Pagina 6 din 37

4. DOCUMENTELE DE REFERINȚĂ

- Legea nr. 68 din 05.04.2013 despre semințe;
- Legea nr. 728 din 06.02.1996 cu privire la pomicultură;
- Legea nr. 160 din 22.07.2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător;
- Codul nr. 218 din 24.10.2008 Codul Contravențional al Republicii Moldova;
- HG nr. 51 din 16.01.2013 privind organizarea și funcționarea ANSA;
- HG nr. 415 din 21.06.2013 pentru aprobarea Normei privind producerea, controlul, certificarea și comercializarea materialului de înmulțire și plantare fructifer;
- Ordinul nr. 97 din 24.07.2013 privind aprobarea formularelor pentru certificarea materialului de înmulțire și plantare fructifer;
- Ordinul nr. 222 din 04.12.2013 cu privire la înregistrarea agenților economici specializați în producerea și comercializarea semințelor și a materialului săditor.

5. RESPONSABILITĂȚI

5.1. RESPONSABILITATEA DIRECȚIEI CONTROL SEMINCER

Colaboratorii DCS sunt responsabili de informarea inspectorilor despre prevederile prezentei proceduri și de monitorizarea implementării sale corecte. Direcția Control Semincer recepționează și verifică formularele de procedură internă utilizate la certificarea în pepinieră, distribuie blanchetele *Certificatelor de valoare biologică* (anexa 7) și verifică utilizarea corectă a acestor blanchete.

DCS este de asemenea responsabilă de colectarea și gestiunea datelor privind producerea și certificarea materialului de înmulțire și fructifer.

5.2. RESPONSABILITATEA INSPECTORILOR TERITORIALI AI DTSA

Inspectorii teritoriali responsabili de certificarea materialului săditor exercită o supraveghere constantă a respectării cerințelor cadrului normativ, de la multiplicarea propriu-zisă a pomilor și până la recoltarea și punerea lor în circuitul comercial. De aici rezultă și responsabilitatea inspectorilor antrenați în acest demers.

5.3. RESPONSABILITATEA PRODUCĂTORILOR

Producătorii sunt responsabili de materialul săditor produs și certificat în conformitate cu prevederile prezentei proceduri și de ținerea corectă a evidenței producției realizate.

6. PROCEDURA

6.1. AUTORIZAREA PRODUCĂTORILOR

6.1.1. CONDIȚII OBLIGATORII PENTRU A ACCEDE LA CERTIFICARE

Pentru a putea solicita certificarea oficială a producției lor de pepinieră, producătorii trebuie inițial să fie autorizați pentru acest gen de activitate economică. Obținerea acestei autorizări este prevăzută în Legea nr. 68 din 05.04.2013 despre semințe care stipulează că agenții economici care intenționează să producă și să comercializeze material săditor trebuie să fie înregistrați prin înscrierea lor în *Registrul agenților economici înregistrați pentru producerea,*

	PROCEDURA OPERAȚIONALĂ	Cod: PO – 01/03
	CERTIFICAREA	Ediția 1
	MATERIALULUI SĂDITOR FRUCTIFER	Revizia 0
		Ex. nr. 20
		Pagina 7 din 37

prelucrarea și comercializarea semințelor (anexa 14) și obținerea unui *Certificat de înregistrare* (anexa 1) eliberat în modul stabilit de către ANSA.

După obținerea autorizării, producătorii pot accede la programul anual de certificare a materialului săditor. Acest drept generează însă și obligații. Printre acestea se numără obligativitatea respectării stricte a legislației în vigoare privind producerea, certificarea și comercializarea materialului săditor și a ținerii unui registru de intrări și ieșiri a materialului de înmulțire și plantare fructifer, registru în care furnizorul trebuie să țină o evidență completă și la timp a tuturor achizițiilor sau livrărilor de material săditor.

6.1.2. PROCEDURA DE ÎNREGISTRARE A PRODUCĂTORILOR

În vederea obținerii autorizării, producătorii depun o cerere de înregistrare la oficiul central al autorității de certificare. Persoana responsabilă examinează documentele remise și îi eliberează solicitantului un borderou cu listarea documentelor depuse și dispune trecerea la etapa următoare sau, dacă anumite documente lipsesc, informează solicitantul despre aceasta.

Dacă dosarul solicitantului este complet, acesta ia legătura cu inspectorul în a cărui rază teritorială se află sediul său în vederea efectuării unei verificări în teren pentru a stabili dacă sunt respectate prevederile legale privind autorizarea producătorilor și comercianților de material de înmulțire și plantare fructifer. Inspectorul consemnează rezultatele verificării într-un proces-verbal prin care propune înregistrarea sau respingerea cererii de înregistrare a solicitantului. Dacă avizul dat de inspector este favorabil, solicitantul obține *Certificatul de înregistrare* revenind la sediul oficiului central al autorității de certificare. Certificatul este valabil pentru o perioadă de 5 ani însă poate fi suspendat în cazul constatării unor abateri grave de la prevederile legale, în special în cazul abaterilor repetate.

6.1.3. CONTROALELE EFECTUATE LA AGENȚII ECONOMICI

Atât verificarea inițială la sediul solicitantului în vederea acordării autorizării cât și alte controale (altele decât inspecțiile în câmpurile de producere a materialului de înmulțire și săditor) realizate ulterior reprezintă controale sistematice a structurii organizaționale, a fluxurilor tehnologice și a resurselor folosite la producere, a modului și corectitudinii ținerii documentației și a registrelor obligatorii. Aceste verificări sunt efectuate pentru a determina dacă agenții economici posedă infrastructura și personalul necesar pentru a se conforma la prevederile legislației în vigoare în domeniul producerii și comercializării materialului săditor și dacă dețin la sediul întreprinderii legislația respectivă. Totodată, se verifică dacă agenții economici se conformează prevederilor legale în domeniul producerii și comercializării materialului de înmulțire și săditor.

Este important ca inspectorii să verifice cel puțin odată în doi ani dacă la sediul pepinierii sunt păstrate în formă scrisă informațiile și documentele care atestă originea materialului de înmulțire sau de plantare de altă proveniență decât cele rezultate din propria producție. De asemenea, trebuie să se poată confirma că pe parcursul aflării lor în pepinieră identitatea loturilor de material de înmulțire sau săditor este menținută în mod adecvat.

Analiza sistemică realizată la agenții economici se efectuează prin:

- *Discuții cu personalul, în special cu persoana responsabilă de certificare și de protecția fitosanitară a plantelor;*
- *Verificarea deținerii legilor și actelor normative care reglementează producerea și comercializarea materialului săditor fructifer la sediul întreprinderii;*
- *Observarea activităților desfășurate;*
- *Examinarea documentelor și a arhivelor (pentru ultimii ani);*
- *Examinarea registrelor (de pepinieră, a plantelor mamă, a tratamentelor fitosanitare, de intrări și ieșiri de material săditor);*
- *Verificarea metodelor de menținere a identității soiurilor pe tot segmentul de producere (a trasabilității);*

PROCEDURA OPERAȚIONALĂ

**CERTIFICAREA
MATERIALULUI SĂDITOR FRUCTIFER**

Cod: PO – 01/03

Ediția 1

Revizia 0

Ex. nr. 20

Pagina 8 din 37

- Verificarea metodelor de identificare și combatere a maladiilor și dăunătorilor periculoși sau de distrugere a loturilor infectate.

Totodată, în cadrul unui control la sediul producătorului sau comerciantului, vor fi studiate și alte aspecte legate de producerea și livrarea materialului de înmulțire și săditor fructifer, în particular:

- Sursele externe de material de înmulțire și plantare;
- Documentele aferente care atestă originea acestor materiale;
- Descrieri ale soiurilor de fructe și portaltoi multiplicat;
- Planurile și hărțile anexate la Declarațiile de multiplicare și Declarațiile de înregistrare a plantațiilor-mamă.

Producătorii de material de înmulțire și plantare fructifer trebuie:

- Să respecte cerințele tehnologice și prevederile reglementărilor și normelor în vigoare privind producerea, prelucrarea și comercializarea materialului săditor;
- Să țină evidența producției, a tranzacțiilor realizate și a stocurilor de material săditor.

6.2. PARTICULARITĂȚILE CERTIFICĂRII MATERIALULUI SĂDITOR

6.2.1. REPERELE ESENȚIALE ALE CERTIFICĂRII

Certificarea materialului de înmulțire și săditor fructifer se bazează pe câteva repere esențiale:

a. Selecția conservativă a soiurilor

Presupune identificarea, descrierea și conservarea soiurilor și portaltoaielor și difuzarea materialului inițial către pepiniere pentru multiplicare comercială. Selecția conservativă înseamnă menținerea genofondului pomicol în condiții care previn reinfecția și care permit conservarea soiurilor și reintroducerea lor în procesul de producere a materialului săditor. Conservatorul propriu-zis poate fi în proprietatea sau în administrarea instituțiilor de cercetări și de învățământ afiliate atât autorităților centrale cât și operatorilor din sfera privată și presupune de fapt existența unor micro-livezi protejate prin plase *insect-proof* care garantează păstrarea soiurilor în condiții care exclud posibile infecții cu virusuri și bacterii.

b. Filiația procesului de multiplicare

Două principii de bază care trebuie respectate la producerea materialului de înmulțire și săditor fructifer sunt cunoașterea provenienței și verificarea trasabilității produsului. Astfel, lanțul producerii trebuie să fie unul supravegheat și documentat de către inspector pentru a se garanta că originea și identitatea soiului este conservată la toate etapele multiplicării și creșterii, de la planta-mamă și până la livrarea lotului de pomi. Respectându-se acest principiu, în cazuri excepționale (ex. depistarea unor obiecte de carantină, identificarea unei clone ameliorate a unui soi, etc.) se poate urca până la sursa inițială a plantei multiplicat pentru a o izola. În același timp, se cunoaște că în câmpurile în care se produce materialul de plantare este foarte dificilă stabilirea cu precizie a identității unui soi astfel încât este imperativă asigurarea trasabilității acestui soi de la prelevarea ramurilor altoi din plantația-mamă și până la recoltarea pomilor altoiți.

c. Controlul producerii materialului de înmulțire și săditor

Participarea inspectorului la producerea materialului de înmulțire și plantare fructifer se face printr-un control documental preliminar și prin verificări ulterioare în câmpurile în care se produce materialul săditor. Procesul demară în momentul când producătorii depun la reprezentanța teritorială a autorității de certificare o declarație prin care informează ce soiuri și în ce cantități le multiplică. Inspectorii verifică în cadrul inspecțiilor conformitatea datelor

PROCEDURA OPERAȚIONALĂ

**CERTIFICAREA
MATERIALULUI SĂDITOR FRUCTIFER**

Cod: PO – 01/03

Ediția 1

Revizia 0

Ex. nr. 20

Pagina 9 din 37

declarate cu datele relevate în teren realizând astfel o evaluare cantitativă a loturilor de material săditor dar și o evaluare a calității, în sensul că se urmărește dacă parcela este întreținută fără buruieni, dacă nu se atestă prezența unor organisme dăunătoare sau de carantină în sectoarele respective și - foarte important - dacă este prezent un marcaj distinctiv pe soiuri în pepinieră. Inspectorii verifică registrele de evidență ale producătorilor și metodele lor generale de lucru pentru a se asigura că aceștia respectă prevederile legale.

Controalele oficiale se fac și pentru a verifica dacă filiația menționată mai sus este respectată atât documental cât și pomologic prin realizarea inspecțiilor care au ca scop verificarea respectării identității, autenticității și purității varietale în câmpurile de formare.

6.2.2. TIPURI DE CERTIFICARE

Pepinieriștii care aderă la programul anual de certificare și care respectă toate rigorile cadrului normativ în domeniu obțin un act permisiv (*Certificatul de valoare biologică*) care permite comercializarea producției lor de pepinieră. Obținerea acestui certificat este o confirmare oficială din partea autorității de certificare că, cel puțin pe segmentul verificat de către inspectorii, originea soiului este cunoscută și că identitatea acestui soi a fost menținută distinctiv pe durata producerii și că materialul săditor are autenticitate și puritate varietală, este liber de maladii sau de dăunători periculoși și este viabil din punct de vedere fiziologic.

În Republica Moldova sistemul de certificare oferă două variante principale de confirmare a calității materialului săditor fructifer, cu referire la două categorii biologice în care poate fi încadrat materialul:

Obișnuit (echivalent CAC)

Este verificată și cunoscută originea materialului de înmulțire, este verificată menținerea distinctivă a soiurilor (fiind astfel prevenite amestecurile de soiuri), este inspectată autenticitatea varietală și puritatea genetică în loturile de material săditor produse. De asemenea, materialul săditor încadrat la această categorie este inspectat vizual și găsit sănătos și liber de organisme dăunătoare și aparent liber de simptome de virusuri. Pomii încadrați la această categorie sunt marcați cu etichetă de culoare verde măsliniu.

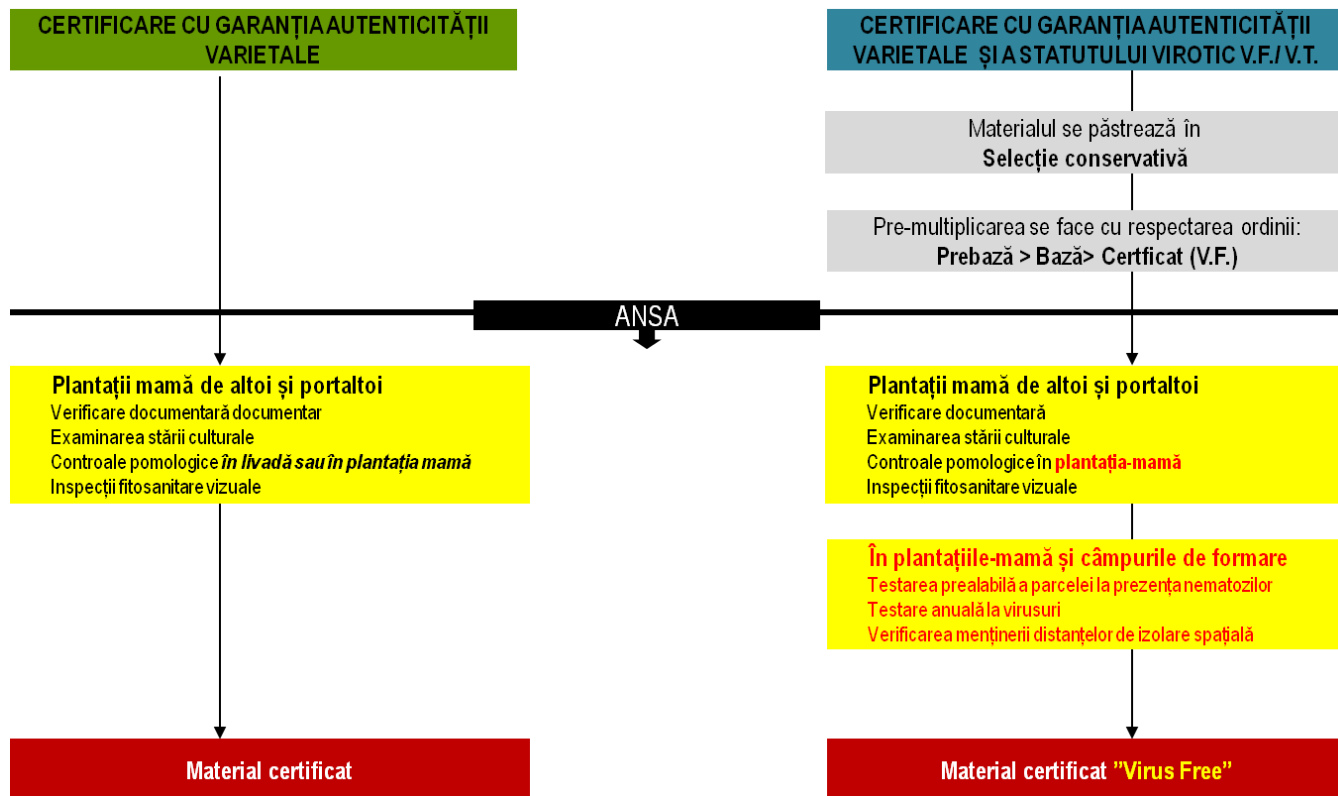
Certificat V.F. sau V.T.

Este cunoscută și verificată originea materialului de înmulțire, este verificată menținerea distinctivă a soiurilor, este inspectată autenticitatea varietală și puritatea genetică în loturile de material săditor produse. Materialul săditor încadrat la această categorie este inspectat vizual și găsit sănătos și liber de organisme dăunătoare dar, spre deosebire de categoria „Obișnuit”, este testat la virusuri și maladii similare. Pomii încadrați la această categorie sunt marcați cu etichetă de culoare albastră.

Prin supravegherea constantă a etapelor producerii materialului săditor în sectoarele pepinierii, inspectorul responsabil se asigură că materialul pentru care se acordă certificarea oficială aduce suficiente garanții în privința calității și corespunde cerințelor legislației în vigoare.

Această supraveghere este realizată la modul practic prin înscrierea inițială a culturii la multiplicare. La această etapă inspectorul verifică dacă soiurile sunt înscrise în Catalogul soiurilor de plante și/ sau dacă descrierea lor este cunoscută de către producător. De asemenea, este verificată documentația care confirmă proveniența materialului de înmulțire și se ia notă de configurația grafică a sectoarelor de producere a materialului săditor. În cursul perioadei de vegetație inspectorul verifică starea culturală în parcelă, identitatea și marcarea distinctivă a soiurilor, autenticitatea și puritatea varietală a acestor soiuri în plantațiile-mamă și în câmpurile de producere, examinează starea fiziologică și fitosanitară a plantelor.

Acolo unde sunt identificate neconformități, abateri de la legislația în vigoare sau prezența unor maladii sau organisme de carantină sau organisme care pot afecta puternic calitatea, inspectorul stabilește prescripții pentru remediere cu re-examinarea ulterioară a sectoarelor respective. Dacă nu sunt respectate prescripțiile înaintate anterior, sectoarele respective sau pepiniera în întregime este respinsă de la certificare în anul de referință.

6.2.3. FORMULARELE UTILIZATE ÎN PROCESUL DE CERTIFICARE

Formularele și actele permissive vor fi numerotate conform modelului prezentat mai jos:

- Primul bloc,* ex: PM (plante mamă), reprezintă o abreviere a formularului la care se face referință.
- Al doilea bloc,* ex: NS (Nisporeni), reprezintă abrevierea raionului în care producătorul și-a declarat sediul sau în care se află sectorul de producere.
- Al treilea bloc,* ex: 01, este numărul de ordine, numerotarea documentelor făcându-se în funcție de ordinea recepției lor din partea producătorilor.

Astfel:	<i>Declarația de înregistrare a plantației-mamă</i>	PM-NS-01
	<i>Declarația de multiplicare</i>	DM-NS-01
	<i>Document de inspecție în câmp</i>	DI-NS-01
	<i>Declarație de certificare</i>	DC-NS-01
	<i>Raport de analiză a calității exterioare</i>	RA-NS-01
	<i>Certificat de valoare biologică</i>	VB-NS-01
	<i>Certificatul pentru materialul pomicol, viticol, bacifer*</i>	P-OR-01/ V-ST-01/ B-HN-01

* **P** – pomicol, **V** – viticol, **B** – bacifer

PROCEDURA OPERAȚIONALĂ

**CERTIFICAREA
MATERIALULUI SĂDITOR FRUCTIFER**

Cod: PO – 01/03

Ediția 1

Revizia 0

Ex. nr. 20

Pagina 11 din 37

6.3. ÎNSCRIEREA CULTURILOR LA CERTIFICARE

6.3.1. ÎNREGISTRAREA PLANTAȚIILOR-MAMĂ

Pentru a înregistra la certificare o plantație-mamă de ramuri-altoi, portaltoi, butași, drajoni, stoloni, sâmburi, semințe ș.a., agentul economic completează o *Declarație de înregistrare a plantației-mamă* (anexa 2) în anul înființării sau a primei certificări. Declarația se transmite inspectorului teritorial până la 1 iunie pentru plantațiile înființate primăvara și până la 1 decembrie pentru plantațiile înființate toamna.

Agentul economic anexează la Declarație următoarele documente:

- Actele de proveniență a materialului de plantare: documentele de calitate sau de conformitate ale furnizorului sau eliberate de autoritatea responsabilă de certificare sau alte documente care atestă calitatea și proveniența materialului importat;
- Buletinul de analiză a solului la nematozii *Xiphinema spp.* și *Longidorus spp.* pentru plantațiile-mamă certificate virotic și pentru genurile *Prunus*, *Juglans*, *Ribes* și *Fragaria*;
- Acordul de multiplicare al originatorului/ menținătorului (pentru soiurile brevetate, protejate);
- Descrierea soiurilor/ clonelor, în cazul în care acestea nu sunt înscrise în Catalogul soiurilor de plante al Republicii Moldova;
- Planul câmpului și schema amplasării culturilor și soiurilor în teren care trebuie să cuprindă: numărul de rânduri, numărul de plante pe rând, specia, soiul, clona, portaltoiul.

După recepționarea și verificarea Declarațiilor de înregistrare a plantației-mamă, inspectorul le atribuie numere de înregistrare și le înregistrează în *Registrul plantațiilor-mamă*.

După expirarea termenului-limită de recepție a Declarațiilor de înregistrare, inspectorul teritorial înscrie plantațiile-mamă declarate în *Programul anual al inspecțiilor în câmp a sectoarelor de producere a materialului de înmulțire și săditor* pentru inspecție în anul următor sau în anul curent, în dependență de situație.

6.3.2. ADMITEREA CULTURII LA CERTIFICARE

În vederea înscrierii culturii la certificare, agentul economic remite inspectorului teritorial o *Declarație de multiplicare* (anexa 3) completată prin care declară materialul de înmulțire și săditor pe care urmează să-l producă în anul de referință. Termenul-limită de depunere a *declarației* pentru declararea altoirilor efectuate iarna-primăvara și pentru declararea materialului de înmulțire este de până la 1 iunie. Altoirile efectuate în timpul verii și sectoarele de producere a materialului de înmulțire înființate vara și toamna sunt declarate până la 1 octombrie.

Inspectorul examinează Declarațiile de multiplicare depuse de către producători. Se verifică dacă soiurile declarate la multiplicare sunt înscrise în Catalogul soiurilor de plante sau - în cazul în care nu sunt - dacă producătorii au anexat descrieri ale soiurilor neînscrise. Inspectorul verifică dacă declarațiile au fost completate corect și dacă acestea sunt însoțite de anexele necesare.

Dupa verificarea Declarațiilor de multiplicare, inspectorul ia una din următoarele decizii:

- admiterea culturii la certificare,
- amânarea admiterii până când sunt satisfăcute cerințele privind completarea declarației,
- declasarea categoriei biologice în cazul când nu pot fi prezentate documentele justificative,
- respingerea de la certificare.

În cazul amânării înscrierii culturii la multiplicare inspectorul stabilește un termen pentru aplicarea măsurilor de remediere a cauzelor amânării. În cazul respingerii de la certificare, inspectorul explică depunătorului declarației temeiul deciziei sale.

Pentru culturile admise la certificare, inspectorul atribuie un număr de înregistrare pentru fiecare Declarație de multiplicare, ștampilează și semnează formularul și remite originalul producătorului, păstrând pentru sine două copii

PROCEDURA OPERAȚIONALĂ

**CERTIFICAREA
MATERIALULUI SĂDITOR FRUCTIFER**

Cod: PO – 01/03

Ediția 1

Revizia 0

Ex. nr. 20

Pagina 12 din 37

dintre care una o remite oficiului central pentru aprobare. Totodată, inspectorul înscrie materialul declarat în *Programul anual al inspecțiilor în câmp a sectoarelor de producere a materialului de înmulțire și săditor*. Declarația înregistrată împreună cu toate documentele anexate este inclusă fie în dosarul agentului economic, fie în dosarul declarațiilor de multiplicare aprobate, în dependență de modul individual al inspectorului de gestiune a documentelor.

6.4. INSPECȚIA ÎN CÂMP

6.4.1. PRECIZĂRI PRIVIND PLANIFICAREA INSPECȚIILOR

Inspecția în câmp este pârghia de bază prin care inspectorii exercită supravegherea producerea materialului săditor în vederea certificării. Aceste inspecții sunt realizate anual în perioada mai – septembrie, în cursul perioadei de vegetație.

Inspecțiile în sectoarele de producere a materialului de înmulțire și săditor trebuie efectuate de câte ori este necesară verificarea respectării cerințelor cadrului normativ. De regulă însă se fac două inspecții în câmp: prima în lunile mai-iunie, iar a doua în iulie-septembrie.

La prima inspecție se vor avea în vedere următoarele criterii:

- *întreținerea culturală adecvată a parcelelor în care se produce materialul de înmulțire și săditor;*
- *corectitudinea declarării la multiplicare a loturilor de material săditor;*
- *respectarea delimitării clare a soiurilor în câmpurile de producere pentru a preveni orice eventuale amestecuri de soiuri, etc.*

Pentru planificarea inspecțiilor în câmp la a doua inspecție se va ține cont de:

- *necesitatea examinării plantelor în perioada când anumite maladii sau virusuri mai periculoase sunt exprimate cel mai bine pentru a le putea identifica mai eficient;*
- *momentul când trăsăturile specifice soiurilor pot fi evidențiate cel mai bine pentru a putea purcede la stabilirea autenticității varietale și purității soiurilor în sectoarele de producere.*

În baza Declarațiilor de multiplicare recepționate de la producători până la data scadentă, inspectorii elaborează în fiecare an un *Programul anual al inspecțiilor în câmp a sectoarelor de producere a materialului de înmulțire și săditor*. Programul trebuie coordonat în mod obligatoriu cu responsabili din cadrul oficiului central după care producătorii sunt informați despre data la care sunt preconizate inspecțiile în câmp. Totodată, producătorii trebuie informați anual despre patogenii și dăunătorii, în special cei de carantină, care trebuie să lipsească din materialul săditor pe care îl produc.

6.4.2. PREGĂTIREA INSPECTORULUI PENTRU EFECTUAREA INSPECȚIEI ÎN CÂMP

Înainte de începerea campaniei de inspecție în câmp, inspectorul se asigură că a elaborat și a remis spre aprobare oficiului central *Programul anual al inspecțiilor în câmp*. După obținerea acestei aprobări, inspectorul stabilește împreună cu agenții economici vizați data la care se vor efectua inspecțiile în câmpurile acestora.

Înainte de ieșirea în teren, inspectorul se documentează din punct de vedere legislativ și tehnic. Documentarea legislativă presupune revederea cadrului normativ din domeniu:

- *legi și hotărâri de guvern;*
- *ordine, regulamente și instrucțiuni de lucru;*
- *proceduri și corespondența pe domeniu.*

Documentarea tehnică presupune studierea lucrărilor de specialitate care se referă în special la :

- *descrierea soiurilor de fructe și a portaltoaielor pomicele;*
- *fitopatologia culturilor fructifere, inclusiv imagini și descrieri simptomatice ale atacurilor organismelor dăunătoare;*

	PROCEDURA OPERAȚIONALĂ	Cod: PO – 01/03
	CERTIFICAREA	Ediția 1
	MATERIALULUI SĂDITOR FRUCTIFER	Revizia 0
		Ex. nr. 20
		Pagina 13 din 37

- agrotehnica aplicată în pepiniera pomicolă;
- alte lucrări de specialitate în domeniul pepinieritului și a pomiculturii;
- standardele EPPO, standardele naționale și alte reperi normative privind materialul săditor fructifer.

6.4.3. EFECTUAREA INSPECȚIEI ÎN CÂMP

După ce a convenit cu agentul economic (și cu consultantul științific, dacă este cazul), inspectorul se deplasează în teren la data stabilită având cu sine dosarul agentului economic în care se conține declarația de multiplicare și documentele anexate și câteva formulare ale documentelor de inspecție în câmp. Agentul economic decide dacă va fi prezent sau nu la momentul când inspectorul inspectează sectoarele sale de producere materialului de înmulțire și plantare fructifer. Prezența sa însă este obligatorie către finele inspecției când inspectorul prezintă rezultatele controlului efectuat. Inspecțiile în câmp pentru verificarea stării fiziologice și fitosanitare și pentru stabilirea autenticității și purității varietale se efectuează în două reprize: mai-iulie și august-octombrie.

SECTORUL	CONTROLUL EFECTUAT	
	MAI - IULIE	AUGUST - SEPTEMBRIE
PLANTAȚII-MAMĂ:	PRIMUL AN	
	<ul style="list-style-type: none"> - suprafața sau nr. de plante declarate - distanțe de izolare (<i>pentru materialul certificat</i>) - marcarea rânduri sau pomi - starea culturală (întreținerea solului) - starea fitosanitară - marcarea și eliminarea impurităților - autenticitatea varietală 	<ul style="list-style-type: none"> - starea culturală - starea fitosanitară - autenticitatea varietală - puritatea varietală
	ANUAL, DUPĂ PRIMUL AN	
	<ul style="list-style-type: none"> - verificarea apariției și completării golurilor - menținerea distanțelor de izolare - menținerea marcajelor distinctive - starea culturală - starea fitosanitară - menținerea autenticității varietale - evaluarea producției 	<ul style="list-style-type: none"> - starea culturală - starea fitosanitară - autenticitatea varietală - evaluarea producției
PUIEȚI PORTALTOI, BUTAȘI ÎNRĂDĂCINAȚI	<ul style="list-style-type: none"> - suprafața sau nr. de plante declarate - distanțe de izolare (<i>pentru materialul certificat</i>) - starea culturală - starea fitosanitară - marcarea pe specii/rânduri 	<ul style="list-style-type: none"> - starea culturală - starea fitosanitară - puritatea de specie/ soi - evaluarea producției de puiți
POMI NEALTOIȚI (<i>câmpul 1</i>)	<ul style="list-style-type: none"> - suprafața declarată - distanțe de izolare - marcarea pe specii/rânduri - starea culturală - starea fitosanitară - puritatea de specie/ soi - evaluarea producției 	
POMI ALTOIȚI (<i>câmpul 2</i>)	<ul style="list-style-type: none"> - suprafața declarată - distanțe de izolare (<i>pentru materialul certificat</i>) - marcarea pe specii/rânduri - starea culturală - starea fitosanitară - eliminarea/marcarea portaltoilor cu altoirea eșuată - evaluarea producției 	<ul style="list-style-type: none"> - starea culturală - starea fitosanitară - autenticitatea varietală - puritatea varietală - plivitul lăstarilor portaltoiuului - evaluarea producției

	PROCEDURA OPERAȚIONALĂ	Cod: PO – 01/03
	CERTIFICAREA	Ediția 1
	MATERIALULUI SĂDITOR FRUCTIFER	Revizia 0
		Ex. nr. 20
		Pagina 14 din 37

POMI ALTOIȚI (peste câmpul 2)	<ul style="list-style-type: none"> - suprafața declarată - distanțe de izolare (<i>pentru materialul certificat</i>) - marcarea pe specii/rânduri - starea culturală - starea fitosanitară - eliminarea/marcarea portaltoilor cu altoirea eșuată - evaluarea producției 	<ul style="list-style-type: none"> - starea culturală - starea fitosanitară - autenticitatea varietală - puritatea varietală - plivitul lăstarilor portaltoiiului - evaluarea producției
----------------------------------	--	--

6.4.3.1. Obiectivele de control în plantațiile-mamă

În tabelul de mai sus sunt redată în linii generale obiectivele de control în cadrul inspecțiilor în câmp. În continuare sunt redactate mai amplu aspectele examinate în cadrul inspecțiilor.

Trebuie să se noteze că plantațiile-mamă se înființează doar cu material săditor sănătos, liber de organisme dăunătoare care pot reduce în mod considerabil calitatea materialului de înmulțire care urmează a fi recoltat din plantațiile în cauză. O confirmare în acest sens o poate constitui un document oficial care atestă calitatea materialului folosit pentru înființarea plantației-mamă.

Informații mai ample despre plantațiile sau plantele-mamă furnizoare de ramuri altoi, starea lor fitosanitară și fiziologică și tratamentele aplicate sunt consemnate într-un registru special al producătorului care, dacă este solicitat, se pune la dispoziția inspectorului.

a. Plantații-mamă de ramuri-altoi

Pomi din care se vor recolta ramurile-altoi se supun unor observații minuțioase, efectuate de-a lungul anului. La aceștia se verifică autenticitatea soiului, prezența organismelor dăunătoare care afectează calitatea, starea de sănătate și vigoarea de creștere a lăstarilor. Autentificarea plantațiilor-mamă se efectuează la plantațiile nou-înființate, în primul an de fructificare, iar la plantațiile mai vechi autentificarea se efectuează în primul an după înscrierea acestora la certificare. Autentificarea este efectuată de inspectorii teritoriali și pot fi însoțiți de specialiștii în ramură - colaboratori ai instituțiilor de cercetări de profil.

În cazul plantațiilor-mamă înființate special pentru producerea ramurilor-altoi și la momentul efectuării inspecției în câmp, pomii care nu corespund soiului din punct de vedere pomologic sau nu se integrează în parametrii de calitate sunt marcați distinctiv (se aplică vopsea pe tulpină, se fixează etichete distinctiv, etc.) și, dacă nu mai pot fi luate măsuri pentru reabilitarea lor, se suprimă.

Pentru aceste plantații-mamă, după finalizarea inspecției în câmp, inspectorul eliberează la solicitare *Certificatul de valoare biologică*, bifând rubrica „material de înmulțire”. În baza acestui certificat producătorul poate comercializa ramurile-altoi.

b. Plantații-mamă furnizoare de sămburi și semințe

La plantele-mamă furnizoare de semințe și sămburi pentru obținerea portaltoilor generativi se verifică autenticitatea soiului sau a biotipului, productivitatea pomului, prezența organismelor dăunătoare care pot afecta calitatea, starea de sănătate și vigoarea de creștere. La momentul efectuării inspecției în câmp în plantațiile semincere, pomii care nu corespund pomologic sau nu se integrează în parametrii de calitate sunt marcați distinctiv (se aplică vopsea pe tulpină, se fixează etichete distinctiv, etc.) și, dacă nu mai pot fi luate măsuri pentru reabilitarea lor, se suprimă.

c. Plantații-mamă de portaltoi vegetativ (marcotiere)

Prima inspecție în plantațiile-mamă furnizoare de portaltoi vegetativi se efectuează în anul doi după plantare. În cadrul inspecției se verifică autenticitatea biotipului, productivitatea și recolta estimată a tufelor, prezența organismelor dăunătoare care afectează calitatea, starea de sănătate, vigoarea de creștere a lăstarilor, înrădăcinarea marcotelor. Pentru estimarea recoltei de marcote, se află numărul mediu de marcote, calculat pentru 20 de tufe luate

PROCEDURA OPERAȚIONALĂ

**CERTIFICAREA
MATERIALULUI SĂDITOR FRUCTIFER**

Cod: PO – 01/03

Ediția 1

Revizia 0

Ex. nr. 20

Pagina 15 din 37

randomizat. Numărul obținut se înmulțește la numărul total de tufe. Inspecția în câmp a plantațiilor-mamă de culturi bacifere se desfășoară, în mare parte, în mod similar plantațiilor furnizoare de portaltoi vegetativi.

În anul înființării plantației-mamă inspectorul verifică:

- *amplasarea culturii*
  - inspectorul verifică amplasarea culturii prin examinarea schiței de ansamblu a culturii și a schiței parcelei și compară cu datele din teren;
  - în cazul în care datele nu corespund cu cele declarate, se vor lua măsuri pentru rectificarea declarației de multiplicare.

- *distanțe de izolare*
  - distanțele de izolare, în cazul plantelor certificate din punct de vedere virotic, trebuie să respecte prevederile cadrului normativ. În raza distanțelor de izolare nu sunt admise plante care pot găzdui organismele dăunătoare prevăzute în actele normative în vigoare;
  - în cazul în care distanțele de izolare nu se respectă, se poate dispune eliminarea plantelor aflate în perimetrul de izolare sau, în cazul în care acest lucru nu este posibil, prin eliminarea unui număr de plante din plantația-mamă pentru realizarea distanțelor de izolare;
  - În cazul în care nu se poate asigura distanța de izolare necesară, plantația se poate respinge de la certificarea virotică cu declasare la o categorie inferioară.

- *controlul suprafețelor și al numărului de plante*
  - evaluarea suprafețelor declarate se face prin sondaj, verificându-se forma parcelelor și aflându-se lungimea și latura acestor suprafețe, după care se calculează suprafața;
  - verificarea numărului de plante-mamă se face prin stabilirea numărului total de rânduri care se înmulțește cu numărul mediu de plante pe rând.

- *marcarea pe rânduri/ pomi*
  - fiecare rând din fiecare soi/ clonă/ portaltoi trebuie să fie identificat printr-o etichetă care să facă referință la specie, soi/ clonă, portaltoi, etichetele trebuind să fie prinse de prima și ultima plantă dintr-o combinație. Identitatea soiului poate fi codificată pe teren și/ sau consemnată într-un registru pe care producătorul trebuie să-l prezinte la solicitare.

- *starea fitosanitară*
  - materialul de înmulțire și plantare fructifer trebuie să fie substanțial liber de orice organism dăunător sau de orice semne sau simptome ale acestor organisme care pot deteriora calitatea sau pot reduce valoarea de utilizare a materialului de înmulțire și plantare fructifer și, în special, să fie liber de organismele dăunătoare prevăzute în actele normative în vigoare;
  - inspectorul verifică fiecare rând de pomi, iar în cazul plantațiilor-mamă de suprafețe mai mari, se poate examina fiecare al treilea pom din fiecare al doilea rând, dar nu mai puțin de 30 de pomi pentru fiecare specie;
  - în cazul constatării prezenței unor simptome de boli sau dăunători care afectează calitatea materialului, inspectorul stabilește măsuri și un termen pentru remedierea neconformităților constatate și stabilește, dacă este cazul, o inspecție suplimentară pentru verificarea aplicării măsurilor recomandate. Termenul acordat este la discreția inspectorului, în funcție de intensitatea atacului;

PROCEDURA OPERAȚIONALĂ

**CERTIFICAREA
MATERIALULUI SĂDITOR FRUCTIFER**

Cod: PO – 01/03

Ediția 1

Revizia 0

Ex. nr. 20

Pagina 16 din 37

- în cazul unor atacuri masive de organisme dăunătoare care afectează calitatea materialului, când aplicarea tratamentelor fitosanitare nu mai este eficientă, cultura se poate respinge de la certificare în anul de referință;
- la observarea unor simptome de boli sau dăunători de carantină, se anunță inspectorul fitosanitar în vederea prelevării în timp util a probelor pentru confirmarea sau infirmarea prezenței organismelor dăunătoare de carantină. În cazul confirmării prezenței organismelor dăunătoare care afectează calitatea materialului prin teste de laborator, se elimină plantele infectate din vecinătatea acestora pe o rază de 3m de jur împrejur.

- *starea culturală*

- sectorul în care se produce materialul de înmulțire trebuie să fie liber de buruieni sau acestea trebuie să fie controlate efectiv prin metode agrotehnice adecvate;
- în cazul în care gradul de îmburuienire a culturii nu permite efectuarea corespunzătoare a inspecției, producătorului i se acordă un termen pentru eliminarea buruienilor, pentru cel târziu la ultima dată când se poate efectua inspecția;
- dacă nu sunt luate măsurile necesare și nu se poate efectua inspecția până cel târziu la ultima dată stabilită de către inspector, cultura se respinge de la certificare.

- *autenticitatea varietală*

- se stabilește doar în anul când apar primele fructe, inspectorul efectuează inspecția la momentul maturității fiziologice (coacerii) a fructelor în scopul stabilirii autenticității și a purității varietale a plantelor mamă. La acest moment, inspectorul poate fi însoțit de către savanți sau specialiști ai instituțiilor de cercetări de profil. Pentru plantațiile de portaitoi, autentificarea biotipului se face conform semnelor distinctive a părților vegetative ale plantei sau în baza actelor care confirmă proveniența. Agentul economic trebuie să pună la dispoziția inspectorului descrieri ale soiurilor supuse autentificării varietale;
- se determină prin identificarea caracterelor conform descrierilor disponibile ale soiului;
- se verifică fiecare plantă, prin deplasarea inspectorului pe fiecare interval a rândurilor de plante;
- în cazul în care cultura nu este autentică soiului sau clonei declarate, aceasta se respinge de la certificare și se marchează distinctiv.

- *puritatea varietală*

- se verifică prin deplasarea inspectorului pe fiecare rând de pomi, urmărindu-se existența unor plante cu caractere diferite față de cele ale soiului declarat, care vor fi considerate impurități;
- în cazul identificării unor impurități se face marcarea distinctivă a materialului și se stabilesc măsuri și termene pentru eliminarea plantelor marcate, urmând ca verificarea eliminării impurităților să se facă la o inspecție ulterioară;
- marcarea se face cu vopsea, bandă adezivă colorată la baza tulpinii, sau printr-o altă metodă agreată de inspector;
- puritatea soiului sau a biotipului trebuie să fie de 100%.

Anual, după anul înființării, inspectorul:

- verifică menținerea distanțelor de izolare;
- verifică menținerea autenticității și a purității varietale (pentru a se asigura că eventualele goluri n-au fost completate cu plante atipice);

PROCEDURA OPERAȚIONALĂ

**CERTIFICAREA
MATERIALULUI SĂDITOR FRUCTIFER**

Cod: PO – 01/03

Ediția 1

Revizia 0

Ex. nr. 20

Pagina 17 din 37

- examinează starea fitosanitară și fiziologică a plantelor, conform metodei prezentate la pct. e);
- evaluează producția de material de înmulțire:
  - inspectorul alege în mod randomizat puncte de evaluare a producției astfel încât acestea să reprezinte cât mai fidel întreaga plantație-mamă (un punct de evaluare = o plantă mamă);
  - numărul de puncte de evaluare se determină în funcție de mărimea plantației mamă și de uniformitatea acesteia;
  - în fiecare punct de evaluare se determină producția prin numărarea lăstarilor (ramuri altoi, butași, marcote, stoloni) sau prin cântărirea fructelor (sâmburi);
  - producția evaluată va rezulta din media determinărilor efectuate, înmulțită cu numărul total de plante-mamă.

6.4.3.2. Obiectivele de control în câmpurile de formare

În cazul câmpurilor de formare (câmpul II, III) inițial inspectorul ia cunoștință de registrul altoirilor. Obiectivele de control în câmpurile de formare sunt cele prezentate în tabelul de la pct. 6.4.3. În școala de puieți, butași, stoloni, câmpul 1, câmpul 2 și câmpul 3 inspectorul examinează:

- *amplasarea culturii*
  - inspectorul verifică schița de ansamblu și schița parcelei și compară cu coordonatele existente în teren;
  - în cazul în care datele din teren nu corespund cu datele declarate se vor lua măsuri pentru rectificarea declarației de multiplicare.
- *controlul suprafețelor*
  - se respectă modul de lucru prezentat în cazul plantației-mamă.
- *marcarea pe rânduri*
  - se respectă modul de lucru prezentat în cazul plantației-mamă.
- *verificarea distanțelor de izolare*
  - se respectă modul de lucru prezentat în cazul plantației-mamă.
- *starea fitosanitară*
  - se respectă modul de lucru prezentat în cazul plantației mamă;
  - la observarea unor simptome de boli sau dăunători de carantină, se anunță inspectorul fitosanitar în vederea prelevării eșantioanelor pentru confirmarea sau infirmarea prezenței organismelor presupuse;
  - în cazul confirmării în urma analizei a prezenței organismelor respective, se iau măsuri pentru determinarea cauzelor care au dus la infectarea acestui material și se elimină plantele infectate și plantele din vecinătatea acestora pe o rază de cel puțin 3m;
  - dacă sunt suspiciuni că materialul folosit la înființarea câmpului de formare era infectat, se verifică dacă au existat surse de infectare la locul de proveniență a materialului și, în cazul în care se constată că materialul de proveniență este infectat, se verifică dacă descendența este infectată, cauza producerii infecției și se vor lua măsurile care se impun.
- *starea culturală*

PROCEDURA OPERAȚIONALĂ

**CERTIFICAREA
MATERIALULUI SĂDITOR FRUCTIFER**

Cod: PO – 01/03

Ediția 1

Revizia 0

Ex. nr. 20

Pagina 18 din 37

- se respectă modul de lucru prezentat în cazul plantației-mamă.
- *autenticitatea varietală*
  - se respectă modul de lucru prezentat în cazul plantației-mamă;
  - în cazul în care materialul aparține altui soi decât cel declarat, iar acesta este identificabil și pentru care se pot prezenta documente de proveniență, agentului economic i se poate permite întocmirea unei noi declarații de multiplicare cu datele corecte.
- *puritatea varietală*
  - se respectă modul de lucru prezentat în cazul plantației-mamă;
  - în cazul identificării unor impurități se face marcarea distinctivă a acestora (ex: frângerea lăstarului) și eliminarea lor ulterioară; la fel se procedează cu portaltoii la care altoirea n-a reușit;
  - în cazul în care se identifică un număr mare de plante aparținând unui alt soi – identificabil și cu origine cunoscută, acestea se marchează distinctiv și vor fi certificate separat doar în cazul în care se poate stabili identitatea și proveniența lor;
  - puritatea varietală trebuie să fie de 100%.
- *evaluarea producției*
  - inspectorul oficial alege puncte de evaluare a producției în mod randomizat, astfel încât acestea să reprezinte cât mai fidel întreaga plantație mamă (un punct de evaluare = 2 rânduri de 10 m lungime);
  - intensitatea punctelor de determinare se decide în funcție de mărimea plantației-mamă și de uniformitatea acesteia;
  - producția evaluată rezultă din media determinărilor efectuate, raportată la suprafața sau numărul de plante.

6.4.4. FINALIZAREA INSPECȚIEI ÎN CÂMP

6.4.4.1. Încadrarea culturii

În rezultatul verificării documentației și a inspecției din teren, se completează *Documentul de inspecție în câmp* (anexa 4). În cazul în care s-au prelevat probe pentru examinare de către inspectorul fitosanitar, încadrarea culturii prin admiterea la certificare se va face doar după recepționarea rezultatelor analizei de laborator.

6.4.4.2. Întocmirea Documentului de inspecție în câmp

În rezultatul inspecției sectoarelor înscrise la multiplicare, inspectorul întocmește Documentul de inspecție în câmp. În cazul în care se constată abateri remediabile, inspectorul stabilește măsuri corective și un termen pentru remedierea acestora (10 zile sau mai mult). În cazul unor abateri remediabile (marcare neconformă, plantație îmburuienită, etc.), inspectorul admite sub rezervă plantele inspectate dar se va asigura ulterior că măsurile corective recomandate au fost aplicate în mod corespunzător. Culturile admise trebuie să corespundă din punct de vedere al autenticității și să aibă puritate varietală de 100%, iar pentru materialul certificat din punct de vedere virotic trebuie să se respecte izolarea. În documentul de inspecție în câmp se înregistrează toate neconformitățile constatate în rezultatul inspecției și prescripțiile de remediere a acestora. Verificarea eliminării neconformităților se face după expirarea perioadei de timp acordată, la următorul control sau printr-o inspecție suplimentară, în funcție de decizia inspectorului.

La completarea documentului de inspecție în câmp este important să nu se admită situații în care cantitatea de soiuri sau de pomi pentru anumite soiuri depășește valorile declarate inițial în Declarația de multiplicare. În mod similar, cantitatea finală de material de înmulțire sau de plantare listat în Certificatul de valoare biologică eliberat nu poate

PROCEDURA OPERAȚIONALĂ

**CERTIFICAREA
MATERIALULUI SĂDITOR FRUCTIFER**

Cod: PO – 01/03

Ediția 1

Revizia 0

Ex. nr. 20

Pagina 19 din 37

depăși cantitatea declarată inițial de către producător sau cea constatată în rezultatul inspecției în câmp. După completare, documentul de inspecție în câmp este semnat de către inspector, consultantul științific (dacă este cazul) și de către agentul economic aplicându-se ștampila DTSA și a agentului economic.

Originalul documentului de inspecție este remis agentului economic, inspectorul păstrând pentru sine două copii dintre care una este transmisă pentru coordonare oficiului central.

6.4.4.3. Respingerea culturii de la certificare. Reinspecția.

Cultura poate fi respinsă de la certificare în una din următoarele situații:

- nu sunt respectate distanțele de izolare;
- nu corespunde din punct de vedere al autenticității;
- puritatea varietală este sub 100%;
- atac masiv de organisme dăunătoare care afectează calitatea materialului;
- nu au fost suprimați lăstarii portaltoiului;
- câmpul unde se produce materialul este înburuienit;

Inspecția suplimentară este stabilită de inspectorul oficial pentru verificarea aplicării măsurilor corective, în cazul în care la ultima inspecție s-au identificat neconformități. Reinspecția se efectuează doar dacă agentul economic nu este de acord cu decizia de declasare sau de respingere de la certificare a materialului declarat.

În vederea efectuării reinspecției, operatorul economic depune o cerere în formă liberă pentru reinspecția culturii. Cererea se depune la sediul DTSA și se adresează inspectorului responsabil. Inspectorul remite cererea către oficiul central pentru examinare și coordonare; decizia de a reinspecta materialul se ia de comun acord între inspectorul oficial și persoana responsabilă din cadrul oficiului central.

6.5. CERTIFICAREA FINALĂ A MATERIALULUI DE ÎNMULȚIRE ȘI PLANTARE FRUCTIFER

În cazul speciilor și soiurilor care au fost admise la certificare în rezultatul inspecției în câmp, producătorul accede la etapa ulterioară care presupune obținerea etichetelor oficiale iar, după recoltarea materialului săditor, obținerea actului permisiv care autorizează comercializarea producției sale de pepinieră.

6.5.1. Solicitarea etichetelor oficiale

După finalizarea inspecției în câmp, producătorul depune la sediul DTSA sau expediază în formă scanată prin poșta electronică o *Declarație de certificare* (anexa 5) prin care solicită eliberarea etichetelor pentru materialul de înmulțire sau săditor. Inspectorul recepționează și verifică corectitudinea completării Declarației de certificare, prezența semnăturii și a ștampilei agentului economic și înregistrează declarația atribuindu-i un număr.

Dacă materialul pentru care se solicită eliberarea etichetelor a fost în prealabil admis la certificare după inspecția în câmp și Declarația de certificare este completată corect, inspectorul atribuie seria și intervalul etichetelor pentru materialul listat în declarație, după care face consemnările corespunzătoare în *Registrul de evidență a numerelor de serie și a intervalelor de etichete* (anexa 10) atribuite.

În baza modelului etichetelor acceptat de către autoritatea de certificare și a numerelor de serie și intervalelor atribuite de către inspector, producătorul obține de la tipografie lotul de etichete solicitat.

6.5.2. Etichetarea materialului săditor

După primirea loturilor de etichete, producătorii purced la etichetarea în câmp a pomilor acceptați la certificarea finală în rezultatul inspecției în câmp. La solicitarea producătorului, inspectorul poate accepta și etichetarea legăturilor de pomi după recoltare și doar dacă pepinieristul poate confirma că materialul va fi depozitat pe loturi identificabile separat și marcate distinctiv.

PROCEDURA OPERAȚIONALĂ

**CERTIFICAREA
MATERIALULUI SĂDITOR FRUCTIFER**

Cod: PO – 01/03

Ediția 1

Revizia 0

Ex. nr. 20

Pagina 20 din 37

În cazul etichetării ramurilor altoi, a portaltoilor, a butașilor, drajonilor și stolonilor se capsează una/ două etichete la o legătură.

Producătorii au registre în care țin evidența etichetelor primite.

6.5.3. Verificarea calității materialului săditor în vederea certificării finale

După recoltarea, sortarea și ambalarea materialului, producătorul convine cu inspectorul pentru a stabili data efectuării verificării calității materialului de înmulțire și săditor fructifer în vederea certificării finale. Inspectorul va examina următoarele aspecte:

- ambalarea;
- etichetarea;
- integritatea, starea fiziologică și fitosanitară a rădăcinilor principale și a părții aeriene;
- culoarea și turgescența țesuturilor;
- formarea eșantionului:
- din lotul supus verificării se formează în mod randomizat un eșantion de verificare care să reprezinte 0,3% din mărimea lotului, dar nu mai puțin de:
  - 50 bucăți la pomi și arbuști
  - 100 bucăți la puieți, marcote și butași

Inspectorul verifică următoarele:

- uniformitatea materialului
  - fiecare lot din materialul inspectat trebuie să fie constituit din același soi și clonă, sau combinație altoi/ portaltoi, de aceeași proveniență, respectiv același număr de identitate al parcelei atribuite prin întocmirea Documentului de inspecție în câmp;
- sortarea:
  - pomii altoiți sau cei pe rădăcini proprii care se livrează în pachete trebuie să fie sortați pe grupe de înălțime diferențiate din 30 în 30 cm sau sortarea se poate face și în alt mod acceptat de inspector;
- rădăcinile principale:
  - se examinează scurtându-se la 20-25 cm în lungime;
  - trebuie să fie fără vătămări, nedeshidratate, de culoare alb-gălbuie și fără pete brune în secțiune oblică, bine dezvoltate, dispuse uniform în jurul bazei;
  - trebuie să fie în număr de 2 minimum;
  - trebuie să aibă minimum 25 cm în lungime;
  - nu trebuie să comporte vătămări provocate de păduchele lănos sau umflături provocate de cancerul radicular (*Agrobacterium tumefaciens*);
  - se pot admite vătămări mecanice neimportante: zgârieturi, tăieturi, sau dacă la unele rădăcini fasciculare se depistează semne de putrezire sau mucegăire care nu sunt de natură să afecteze întregul sistem radicular;
- partea aeriană:

- trebuie să fie fără vătămări, nedeshidratate, de culoare alb-gălbui și fără pete brune în secțiune oblică, bine dezvoltate, dispuse uniform în jurul bazei;
- nu trebuie să comporte vătămări, țesuturi necrozate;
- nu trebuie să fie deshidratată, turgescența verificându-se prin apăsare cu unghia pe porțiunea secționată în care caz trebuie să apară puțină sevă;
- trebuie să aibă poziție verticală sau aproape verticală;

- *semințe și sămburi:*

- să nu prezinte mucegaiuri și/sau vătămări mecanice;
- să nu fie infestat cu insecte;
- să nu aibă miros de fermentație alcoolică;
- să prezinte particularități morfologice specifice biotipului;

Inspectorul consemnează rezultatele verificărilor în *Raportul de analiză a calității exterioare a materialului fructifer* (anexa 6).

6.5.4. Stabilirea deciziei privind certificarea finală a materialului:

După consemnarea rezultatelor verificării în raportul de analiză, inspectorul ia decizia de a acorda certificarea pentru materialul inspectat sau nu. În cazul în care una sau mai multe condiții nu sunt îndeplinite, inspectorul poate dispune măsuri care să aducă materialul la parametrii de calitate: resortare, spălare, tratare, etc. Dacă nu pot fi luate măsuri de remediere, sau dacă nici la o nouă verificare (după dispunerea măsurilor de remediere) materialul nu corespunde cerințelor, atunci lotul se respinge de la certificarea, inspectorul argumentându-și decizia în rubrica rezervată din formularul raportului de analiză.

În cazul în care toate cerințele cadrului normativ au fost satisfăcute, inspectorul bifează mențiunea ”materialul corespunde pentru plantare/ multiplicare”.

În tot cazul, inspectorul semnează și aplică ștampila pe formularul raportului de analiză remițând originalul agentului economic și păstrând pentru sine o copie.

6.5.5. Eliberarea documentului final

În cazul în care Raportul de analiză a fost avizat pozitiv, inspectorul responsabil stabilește taxa oficială pentru certificarea loturilor de material săditor în conformitate cu tarifele în vigoare și remite agentului economic ordinul de plată. După recepționarea plății, inspectorul eliberează Certificatul de valoare biologică pentru materialul care a fost găsit în conformitate cu cerințele tehnice în rezultatul certificării finale.

Certificatul se completează în formularul numeric tipizat și se imprimă pe blanchete speciale remise de către oficiul central al autorității de certificare. Originalul certificatului se remite agentului economic, inspectorul păstrând două copii pentru sine, dintre care una o remite persoanei responsabile din oficiul central.

Inspectorul înregistrează certificatele eliberate în *Registrul Certificatelor de valoare biologică* (anexa 7).

6.6. CONTROLUL COMERCIALIZĂRII MATERIALULUI SĂDITOR

Inspectorii DTSA se asigură în cadrul controalelor efectuate că producătorii respectă prevederile prezentei proceduri și prevederile legislației în vigoare atunci când comercializează materialul săditor certificat. Controalele efectuate, fie opinat sau inopinat sunt consemnate în Registrul controalelor efectuate la agenții economice (anexa 13).

7. ÎNREGISTRĂRI

7.1. *Registrul agenților economici înregistrați pentru producerea, prelucrarea și comercializarea semințelor;*

7.2. *Registrul plantațiilor-mamă;*

PROCEDURA OPERAȚIONALĂ

**CERTIFICAREA
MATERIALULUI SĂDITOR FRUCTIFER**

Cod: PO – 01/03

Ediția 1

Revizia 0

Ex. nr. 20

Pagina 22 din 37

- 7.3. *Registrul declarațiilor de multiplicare*
- 7.4. *Programul anual al inspecțiilor în câmp;*
- 7.5. *Registrul documentelor de inspecție în câmp*
- 7.6. *Registrul de evidență a numerelor de serie și a intervalelor de etichete*
- 7.7. *Registrul Certificatelor de valoare biologică*
- 7.8. *Registrul controalelor efectuate la agenții economici*

8. ANEXE

- Anexa 1** – Certificat de înregistrare;
- Anexa 2** – Declarație de înregistrare a plantației-mamă;
- Anexa 3** – Declarație de multiplicare;
- Anexa 4** – Document de inspecție;
- Anexa 5** – Declarație de certificare;
- Anexa 6** – Raport de analiză a calității exterioare;
- Anexa 7** – Certificatul de valoare biologică
- Anexa 8** – Registrul declarațiilor de multiplicare;
- Anexa 9** – Registrul documentelor de inspecție în câmp;
- Anexa 10** – Registrul de evidență a numerelor de serie și a intervalelor de etichete;
- Anexa 11** – Registrul Certificatelor de valoare biologică;
- Anexa 12** – Modelul etichetelor pentru materialul de înmulțire și săditor fructifer
- Anexa 13** – Registrul controalelor efectuate la agenții economici

PROCEDURA OPERAȚIONALĂ
**CERTIFICAREA
MATERIALULUI SĂDITOR FRUCTIFER**

Cod: PO – 01/03

Ediția 1

Revizia 0

Ex. nr. 20

Pagina 23 din 37

Anexa 1

Certificat de înregistrare

(model)

Republica Moldova

CERTIFICAT

**DE ÎNREGISTRARE PENTRU PRODUCEREA ȘI/SAU
PRELUCRAREA ȘI/SAU COMERCIALIZAREA SEMINȚELOR**

Număr atribuit: **FR0005ABC**

Agentul economic înregistrat **Societatea cu Răspundere Limitată** [REDACTED]

Cod fiscal [REDACTED]

Sediul agentului economic **MD-5021, s. Ghindești, or. Florești, Republica Moldova**

Raionul/ Municipiu **Florești**

Genul de activitate **Producerea, prelucrarea și comercializarea semințelor**

Culturile autorizate **Semințe: culturi cerealiere păioase.**

Autoritatea emitentă **Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor**

Data eliberării **28.01.2014**

Valabil până la **28.01.2019**

Director
Gheorghe GABERI

CS1 * PC * 0000013

PROCEDURA OPERAȚIONALĂ
**CERTIFICAREA
MATERIALULUI SĂDITOR FRUCTIFER**

Cod: PO – 01/03
Ediția 1
Revizia 0
Ex. nr. 20
Pagina 29 din 37

RAPORT DE ANALIZĂ nr. _____ din _____

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU
SIGURANȚA ALIMENTELOR
DIRECȚIA CONTROL SEMINCE

pentru verificarea calității exterioare a materialului de înmulțire și plantare fructifer

PRODUCĂTOR: _____ RAION: _____ AMBALARE: individual / snopi (legătur) a câte ___ buc / în vrac ETICHETARE: da / nu

☐ MATERIAL DE PLANTARE ☐ MATERIAL DE ÎNMULȚIRE			RĂDĂCINI PRINCIPALE (☐ PORTALTOI)												PARTEA AERIANĂ (☐ RAMURI ALTOI)														
Specia	Soi/ Portaltol	Număr, bucăți în eșantion	Țesuturi turgescențe, nedeshidrate		Culoare alb-gălbui în secțiune		Țesuturi necrozate, sau pete brune în secțiune		Bine dezvoltate, repartizate uniform		Aparent tipice biotipului de portaltol		Vătămări mecanice importante		Umfături tipice cancerului bacterian		Țesuturi turgescențe, nedeshidrate		Țesuturile sunt maturate integral		Leziuni grave, nevindicate ale soarelui		Țesuturi necrozate în secțiune		Lungimea medie a axului	Tipul coroanei Vargă, Cronat			
			da	nu	da	nu	da	nu	da	nu	da	nu	da	nu	da	nu	da	nu	da	nu	da	nu	da	nu	cm	V	C		
			☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
			☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
			☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
			☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
			☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
			☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
			☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
			☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
			☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
			☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
			☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
			☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Concluzii: materialul corespunde pentru plantare/ multiplicare / materialul nu corespunde pentru plantare/ multiplicare

Observații _____
_____
_____

Inspector responsabil _____ / _____
nume, prenume / semnătura

Unitate teritorială _____

L.Ș.

PROCEDURA OPERAȚIONALĂ
**CERTIFICAREA
MATERIALULUI SĂDITOR FRUCTIFER**

Cod: PO – 01/03

Ediția 1

Revizia 0

Ex. nr. 20

Pagina 31 din 37

Registrul Declarațiilor de multiplicare

Data recepționării Declarației de multiplicare	Agent economic depunător	Număr de înregistrare atribuit Declarațiilor de multiplicare

PROCEDURA OPERAȚIONALĂ
**CERTIFICAREA
MATERIALULUI SĂDITOR FRUCTIFER**

Cod: PO – 01/03

Ediția 1

Revizia 0

Ex. nr. 20

Pagina 32 din 37

Registrul documentelor de inspecție în câmp

Data efectuării inspecției în câmp	Agent economic	Număr de înregistrare atribuit Documentelor de inspecție în câmp

PROCEDURA OPERAȚIONALĂ
**CERTIFICAREA
MATERIALULUI SĂDITOR FRUCTIFER**

Cod: PO – 01/03

Ediția 1

Revizia 0

Ex. nr. 20

Pagina 33 din 37

**Registrul
de evidență a numerelor de serie și a intervalelor de etichete**

Agent economic	Număr de înregistrare atribuit Declarației de certificare	Specie	Soi	Serie	Cantitatea de etichete acceptate

PROCEDURA OPERAȚIONALĂ
**CERTIFICAREA
MATERIALULUI SĂDITOR FRUCTIFER**

Cod: PO – 01/03

Ediția 1

Revizia 0

Ex. nr. 20

Pagina 34 din 37

Registrul Certificatelor de valoare biologică

Numărul de înregistrare a Certificatului de Valoare Biologică	Număr de înregistrare a Raportului de analiză a materialului săditor certificat	Data eliberării Certificatului	Act confirmativ de efectuare a plății pentru certificare	Agent economic recipient	Semnătura recipientului

PROCEDURA OPERAȚIONALĂ
**CERTIFICAREA
MATERIALULUI SĂDITOR FRUCTIFER**

Cod: PO – 01/03

Ediția 1

Revizia 0

Ex. nr. 20

Pagina 35 din 37

**Modelul etichetelor
pentru materialul de înmulțire și săditor fructifer**

SERIE: <i>serial number</i>	specie <i>specie</i>	<<specie>>	AGENZIA NAȚIONALĂ PENTRU SIGURANȚA ALIMENTELOR <i>National Food Safety Agency</i>	PRODUCĂTOR <i>producer</i>	REPUBLICA MOLDOVA
<<SERIE>>	soi <i>variety</i>	<<soi>>			
VALABIL PENTRU: <i>valid for</i>	portaltoi <i>rootstock</i>	<<portaltoi>>			
20 plante	categorie <i>category</i>	anul producerii <i>year of production</i>	2014		

	PROCEDURA OPERAȚIONALĂ	Cod: PO – 01/03
	CERTIFICAREA	Ediția 1
	MATERIALULUI SĂDITOR FRUCTIFER	Revizia 0
		Ex. nr. 20
		Pagina 36 din 37

Registrul controalelor efectuate la agenții economici și în spațiile de comercializare a semințelor și a materialului săditor

Nr. crt	Tipul controlului		Data controlului efectuat	Locul efectuării controlului	Agentul economic	Constatare (numărul documentului întocmit, după caz)
	Planificat	Inopinat				
	☐	☐				
	☐	☐				
	☐	☐				
	☐	☐				
	☐	☐				
	☐	☐				

PROCEDURA OPERAȚIONALĂ
**CERTIFICAREA
MATERIALULUI SĂDITOR FRUCTIFER**

Cod: PO – 01/03

Ediția 1

Revizia 0

Ex. nr. 20

Pagina 37 din 37

**Registrul
controalelor efectuate la agenții economici și în
spațiile de comercializare a semințelor și a materialului săditor**

Nr. crt.	Data înregistrării	Denumirea agentului economic	Numărul Certificatului de înregistrare	Genul de activitate	Data modificării. Modificarea efectuată

